

linskem miru, ki je Avstriji dal nalog zasesti Bosno in Hercegovino: tukaj je pa mogoče, da ustavoverni turkoljubi vse zavržejo in tako naše zmešnjave že pomnožijo. Andrassy se je branil, a ničesar nije opravil. To je britko za Andrassyja, ki je največ kriv, da pri nas toliko let nemški ustavoverci gospodarijo. Kaj bo iz tega, to je težko reči. Jasno pa je, da z dualizmom Avstrija ne pride iz večnih domačih preprirov, na zunaj pa skoro nije mogoče z uspešno politiko postopati. Tudi glede vojaštva delajo nemški ustavoverci v delegacijah večne težave. Za preustrojitev Wernдловih pušek, da bi se z njimi namesto do 1400 korakov zamoglo streljati do 2200, kakor je pri vojnih puškah sosednih držav navadno, so komaj dovolili 1.700.000 fl. Med poslanci, ki so zoper popravo pušek bili, nahaja se tudi brbravi Forreger. Jegovi volilci v Celji se slobodno sramujejo takega poslanca, ki še nevé, da smo l. 1866 bili tepeni, ker so naši vojaki imeli slabše puške od Prajzev! Zastran preskrbovanja vojakov v Bosni je ministerstvo poslancem reklo, da to sedaj nije mogoče črez Savo, ampak le po morju in potem iz Metkoviča nad Mostar. — Na Dunaju govorijo zopet, da bo grof Taaffe iz samih uradnikov dobil nalog sestaviti novo ministerstvo. — Bleiweissova slavnost je nemčurje znatno razdražila, kar pa nič ne dene; svečanost je svetu pokazala, da Slovenci živimo in živeti hočemo; oče dr. Bleiweiss je dobil 400 čestitajočih mu telegramov, 38 društev in 150 mest, trgov in srenj ga je za častnega uda ali srenjčana imenovalo. Ljubljanci so 7. in 19. bataljon lovcev, vračajočih se iz bojišča, sijajno sprejeli in pogostili; ošabni Italijani v Trstu pa jednak nasvet zastran hrabrega reg. 22. Weber, pri katerem Primorci služijo, zavrgli in odbili. Svitli cesar so tržaško mestno zastopništvo razpustili — Magjarsko železnico iz Dalja nad Vukovar, Vinkovce v Brod in Šamac so 21. nov. dodelali; 118 kilometrov v 70 dneh. Dalmatinski poslanec vitez Ljubiša, stavitelj dalmatinske železnice, je umrl. Iz Sarajeva se je 58 najodličnejših mohamedanov napotilo k cesarju s pismom, kder se turškemu sultanu odpovedó za vse večne čase in prosijo za posebnega verskega poglavarja, ki ne bo z muftijem v Carigradu v nobeni zvezi. V Bosni bil je grozen vihar, nalivom nije konca ne kraja; fem. Filipovič odpotuje 29. nad Mostar v Dalmacijo. Sava je kar veliko jezero od Zagreba in Siseka doli do Zemuna.

Vnanje države. Po Italiji hudo vre. Kderkoli hočejo kralja sijajno sprejeti, povsod se glasijo republikanci, ki temu nasprotujejo. V Florenciji in v Bologni so Orsinijeve — bombe metali med množice. več ljudi je mrtvih, mnogo ranjenih. V Rimu je policija zaprla 300 socijalistov in izpod šinj in mostov železnice, po kateri se je imel kralj peljati, na večih mestih morala odstraniti patrone z dinamitom napolnjene. Kderbodi naletijo na pozive po stenah, naj kralja ubijejo! V Pesari so republikanci hteli kosarne polastiti se in v Osimu mest-

nega svetovalca zabodli. — Prusi ali Prajzi so 30 milijonov tolarjev, kojih so nam l. 1866. pobrali in 5000 milijonov frankov, ki so jih l. 1870 Francozem vzeli, uže zapravili. Za drugo leto jim bo v državni blagajnici zmanjkalo 75 milijonov, kojih bo treba na posodo vzeti. To pa je nevarno, sosedu se imamo bati novega roparskega napada! Švicarjem se je Bismark uže pogrozil, zakaj dajejo tujcem preveč potuhe. Zopet je nemško ladijo nesreča zadela. Poštna ladija iz Hamburga je na poti v Ameriko trčila na drugo in v 20 minutah utonila, od 236 ljudi je samo 9 otetih. — Rumuni so 24. nov. zaseli Dobrudžo; Rusi pa pridržijo prosto pot za prevažanje vojakov v Bolgarijo, kder jih stoji 230.000 mož z 800 kanoni, dosti, da sultan trepeče, posebno sedaj, ko so se mu Vehabiti v Arabiji spuntali in najboljši prijatelji Angleži zapleli v vojsko z Afgani. No, in ta vojska se do sedaj Angležem srečno vrši, uže so precej daleč v Afganistan prodrli brez velikih težav. Trdnjavo Muzjed so vzeli in zaplenili 21 kanonov in kmalu potem zajeli 3000 Afganov. Angležev je palo kakih 300, mrtvih in ranjenih. — V Macedoniji razsaja Salih-paša strašno zoper Bolgare, v Breznici je ubil 320 ljudi in v 12 vaseh 1300! Grozno!

Za poduk in kratek čas.

Afganistan.

Grabljivi Angleži so v Aziji v boj zapleteni; 22. nov. so jihovi vojaki iz Indije v 3 kardelih vdrli v deželo Afganistan, kder zapoveduje mohamedanski vladar: Šir-Ali. Da bodo čestiti bralci „Slov. Gosp.“ poročila časnikov v tej zadevi leži razumevali, jim hočemo razmere v srednji Aziji nekoliko pojasniti. Kot najbogatejša dežela na celem svetu uže od nekdanj slovi izhodnja Indija, ki je pa ravno zaradi tega od mnogih roparskih narodov napadena, izropana in tujim strahonjem podvržena. L. 1640. so združeni angleški trgovci od Indijancev kupili 4 vesnice, kder je sedaj veliko mesto Kalkuta, ter so v kratkem močno obogateli, vedno več zemljé pridobivali, vojakov prostovoljcev nabirali in naposled, zvito porabivši razprtije indijskih knezov in podpirani od angleške vlade, pograbili celo Indijo. L. 1858. bila je družba trgovcev razpuščena in vsa dežela angleškej državi izročena; l. 1876. se je pa angleška kraljica dala oklicati za cesarico Indijsko. Novo angleško cesarstvo je res velikansko; meri okoli 60.000 milj, na katerih prebiva 200 milijonov ljudi. Neizmerno bogastvo pridobivajo Angleži iz Indije, vsa kupčija je v njihovih rokah. Ali to še nije dosti pohlepnim Angležem. Uže grabijo dalje proti izhodu v Birmansko, proti zapadu v Beludžistan, proti severu-zapadu pa sedaj v Afganistan. To je deloma planinska dežela med Indijo, Perzijo in — Rusijo, kajti čvrsti Rusi so zadnja leta prodrli globoko v srednjo Azijo, vzeli Hivo, Taškent, Kokand, Sa-

markand, Buharo, Balh, in se tako mejam angleške Indije približali do 120 milj. Angleži so se tega neizmerno ustrašili. Bojijo se namreč, da jim nebi Rusi v Indiji povrnoli podpore, katero dajejo Turkom v Evropi angleški sebičniki. Prazen strah to nije. Kajti Indijanci le posiljeni trpijo angleški jarem in nije nemogoče, da se zopet vzdignejo, kakor l. 1858, ako izvedó, da jih utegne kaka velika država podpirati, kakoršna je Rusija. Angleži skušajo torej temu uže daleč naprej v okom priti in prelaze iz Rusije v Indijo skoz Afganistan v svojo oblast dobiti, bodi iz dobra, bodi iz huda.

Afganistanska dežela meri 12.000 □milj in šteje kakih 10 milijonov ljudi. Izhodnji in severni del je gorat; nahajajo se ondi planine po 12.000 črevljev visoke, južna stran proti Beludžistanu je tudi vendar ne tako močno gorata; proti zapadu pa je bolj ravna, ob znožju planin in hribov rodovitna, potem pa polagoma prehaja v veliko puščavo, ki sega globoko v Perzijo. Vsled tega je podnebje različno, v planjavah je neizrečeno toplo, kakor sploh po deželah blizu ravnika, v planinah je ravno tako, kakor deloma na Italijanskem. Zima je ondi v planjavah sam dež, v planinah pa zapade debelo snega meseca decembra, in tedaj potegne včasih tudi strahovit mraz. Afgani so Perzijanom sorodni in večjidel vsi mohamedanske vere; sploh pa lepi, krepki, svobodoljubni in pogumni ljudje, pravo plemstvo med raznimi narodi srednje Azije. Veliko stotin let so ondi naseljeni in so do sedaj vselej srečno ohranili svobodo in neodvisnost svoje dežele, čeravno so bili od Perzijanov pa tudi uže od Angležev v sedanjem stoletju napadeni. Sedanji poglavar jim je Šir-Ali, ki je l. 1863. po smrti svojega očeta Dost-Mohameda vladarstvo prevzel. Stoluje v mestu Kabul, včasih tudi v Kandaharu ali pa v Heratu. Kandahar je veliko mesto ob beludžistanski, Herat pa ob perzijski meji. No, in ravno ta tri mesta so, po katerih se Angležem sline cedijo. Enkrat so uže po njih trdno hlastnili, a pri tej reči si tako zobe skrhali, da so do letos dosti imeli. Bilo je namreč leta 1838, ko so Angleži boj napovedali Afganom. Od 2 strani so l. 1839. planoli nad uboge planinčanje, od juga skoz Bolansko sotesko v Ketah in Kandahar, in od izboda skoz Kiber sotesko v Kabul. Napad je bil silen. Afgani so bili povsod premagani in Angleži so Dost-Mahomeda vlovili in se v mestih: Ketah, Kandahar in Kabul ugnjezdili. Oficirji in mnogi vojaki so k sebi vzeli svoje žene in otroke. Toda angleško gospodstvo je uže 2. nov. 1841 nagloma dobilo strašen konec. Akbar, sin ulovljenega Dost-Mahomeda, je natihomea osnoval pogubno zaroto zoper angleže. V noči od 2. do 3. nov. 1841 so zarotniki vsako angleško stvar ubili, do katere so le priti mogli. V groznem vremenu se je 26.000 še živih Angležev, vojakov, žensk in otrok, iz Kabula spustilo na pobeg v Indijo in sicer skoz Kurd-Kabul soteske, ki so nekoliko bolj proti jugu od Kiber soteske.

Blizu 2 mesenca so bežali; kajti 12. januarja 1842 bilo je ubitih zadnjih 12 mož. Od 26.000 ljudi bil je le eden rešen, vračnik dr. Brydon. Ta je srečno odbežal v Indijo, vsi drugi so morali smrt storiti. Angleži so potem sicer več vojske poslali v Afganistan, ali ta je imela samo nalog, zaostale Angleže pobrati, in je deželo po barbarskem puštošenju zapustila. Angleži so imeli dosti do letos. Sedaj pa zopet marširajo v Afganistan, to pa v 3 kardelih pod poveljništvom generala Brown-a. Kardelo gm. Bidulfa prodira iz Ketaha v Kandahar z 11.500 vojaki, med temi je pa samo 3000 evropskih, drugi so Indijanci. Kanone mu vlačijo elefanti in bivoli, katerih je 300, kanonov pa 40. Zima je precej občutljiva in je pri vsakem regimentu po 100 mož bolenih. Angleški regimenti štejejo po 1000 mož. Drugo kardelo pod gm. Robrtom napreduje skoz Kurum-sotesko proti Kabulu z 5700 vojaki, med temi je 2000 evropskih. Tretje kardelo pod gm. Ross-em šteje 16.000 mož, med temi 7500 evropskih in hoče skoz Kiber-sotesko v Kabul. Važna je pa ta vojska za celi svet, ker je mogoče, da trčijo Angleži tukaj na — Ruse!

Smešničar 48. Nemšk profesor, dolgobradast mustafač, pride pred ves, kder starega kmeta sreča. „Oče, povejte mi, ali nije bil na hribu tukaj na desni nekaj grad?“ Kmet: bil je res nekaj ondi grad. Profesor: „kaj pa pripovedujejo ljudje o njem?“ Kmet: oj, strašne reči, nije še dolgo tega, ko sta 2 gospoda iz mesta tje gori šla pa nju nije bilo semkaj več nazaj! Profesor prestrašen: „za Boga, kaj se jima je zgodilo, zakaj nista prišla več nazaj?“ No, odgovori kmet na smeh se držeč, ker sta po uni strani doli šla!“

Razne stvari.

(Mariborske volitve) 5 mož v mestni zastop se je od 569 volilcev v 3. razreda udeležilo samo — 16.

(Alojz Hobacher) marelar v Mariboru nije bil med tistimi turčinskimi lovci, ki so kmeta vozača na stezi napali, natepli in roko zlomili, pač pa je bil navzoč A. Leonhard, letos nemčurski volivec za srenjo Karčovino! Mislili smo, da zasluzenej kazni razbijavci ne bodo všli, sedaj pa čujemo, da so se z ranjenecem na mirnem pogodili!

(Železnica pretrgana) je med Vozenico in Sp. Drauburgom, ker se je 13 metrov daleč zemlja pod šinjami splazila. Potniki morajo ondi na drugi vlak prestopati.

(Negovski Špirk), vodja nemškutarjev v gornje-radgonskem okraju, je umrl.

(Brod ukradli) so v Selnici na Dravi, škode ima g. Vollmayer 300 fl.

(Kravje tate) je mariborska žandarija polovala, ki so več let posestnike krav nemilo obiskavali.

(Dekle zmrznilo) je pri sv. Martinu pri Slov. Gradcu. Reva je bila doma iz Koroškega.